

ที่ นร ๑๑๑๗/๖๘๐๖

สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๑๒๘ อาคารพญาไทพลาซ่า ถนนพญาไท กทม. ๑๐๕๐๐

(๗) พฤศจิกายน ๒๕๕๗

เรื่อง ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

เรียน นายกรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เกี่ยวกับ
“ปัญหาเขื่อนทดน้ำบางปะกงกับการแก้ไขของภาครัฐ”

สืบเนื่องจากกรมชลประทานได้ดำเนินการก่อสร้างเขื่อนทดน้ำบางปะกง เมื่อวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๓๙ และได้ดำเนินการแล้วเสร็จ เมื่อวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๔๒ งบประมาณทั้งโครงการ ๕,๒๓๒ ล้านบาท (รวมค่าที่ดิน) ซึ่งได้ทดลองเปิดดำเนินการในระหว่างการก่อสร้าง เมื่อวันที่ ๒๖-๒๗ สิงหาคม ๒๕๔๒ และมีการเปิดดำเนินการ ในวันที่ ๖ มกราคม - ๒๐ เมษายน ๒๕๔๓ และก่อให้เกิดผลกระทบโดยตรงทันที ได้แก่ การพังทลายของตลิ่งสองฝั่งท้ายเขื่อนน้ำเค็มเอ่อเข้าท่วมพื้นที่สองฝั่งท้ายเขื่อน รวมทั้งน้ำเสียทั้งเหนือเขื่อนและท้ายเขื่อน

สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้พิจารณาเห็นถึงปัญหาของการสร้างเขื่อนทดน้ำบางปะกง ซึ่งเป็นการดำเนินงานของภาครัฐที่ส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชนริมฝั่งแม่น้ำบางปะกงเป็นบริเวณกว้าง รวมทั้งเป็นโครงการที่ดำเนินการด้วยเงินลงทุนสูง แต่ไม่เกิดประโยชน์ใช้สอย เกิดการสูญเปล่าในงบประมาณที่ใช้ไป จึงได้มอบหมายให้คณะทำงานศึกษาปัญหาเขื่อนทดน้ำบางปะกง ดำเนินการศึกษาเพื่อรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น และจัดทำเป็นความเห็นและข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว

สภาที่ปรึกษาฯ ในคราวประชุม วันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ ได้พิจารณาผลการศึกษาของคณะทำงานฯ และมีมติให้เสนอความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ “ ปัญหาเขื่อนทดน้ำบางปะกงกับการแก้ไขของภาครัฐ ” โดยมีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้ (รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย)

๑. การแก้ไขปัญหาลพิษเหนือเขื่อน

เห็นด้วยกับการติดตั้งระบบโทรมาตร ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการบริหารการปิดเปิดบาน ด้วยวิธีการแผนใหม่ที่มีประสิทธิภาพและทันต่อเหตุการณ์ เพื่อแก้ไขปัญหาน้ำเสียที่เกิดจากชุมชน เกษตรกรรม และอุตสาหกรรมบางประเภท ซึ่งไม่มีระบบบำบัดน้ำเสีย อย่างไรก็ตาม ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ต้องมีสำนึกร่วมกันรับผิดชอบแก้ไขปัญหาดังกล่าว

๒. การแก้ปัญหาน้ำท่วมและตลิ่งพังท้ายเขื่อน

๑) เห็นด้วยกับการติดตั้งระบบโทรมาตรดังกล่าวข้างต้น โดยการพยากรณ์น้ำทะเลขึ้นสูงสุดไว้ก่อน แล้วปรับบานให้ระดับน้ำบริเวณด้านท้ายน้ำที่เกิดขึ้นจริงเป็นไปตามที่คาดการณ์ และควบคุมไว้โดยใช้ระบบอัตโนมัติและข้อมูลจากระบบโทรมาตร รวมทั้งความคาดหวังที่จะได้รับปริมาณน้ำจากอ่างเก็บน้ำคลองสิียดคลองท่าด่าน และพระปรงมาช่วยบรรเทาความแตกต่างของระดับน้ำ กรณีน้ำทะเลขึ้นสูงสุดและน้ำทะเลลงต่ำสุด ซึ่งจะบรรเทาสภาพของตลิ่งพังได้พอสมควร

๒) เห็นควรให้พิจารณาในประเด็นงานโครงสร้างป้องกันตลิ่งและโครงสร้างป้องกันน้ำท่วมของแม่น้ำบางปะกง บริเวณท้ายเขื่อน และบางจุดซึ่งมีตลิ่งพังและน้ำท่วม จุดที่ต่ำของตลิ่ง ควรป้องกันโดยการเสริมคันกันน้ำ ซึ่งในการสร้างเขื่อนของกรมชลประทาน โดยทั่วไปจะมีการสร้างเขื่อนสองฝั่งท้ายเขื่อน ในกรณีนี้หน้าจะเป็นส่วนเพิ่มเติม

ของงานในโครงการก่อสร้างเขื่อนทดน้ำบางปะกง ซึ่งมีได้กำหนดไว้ในเนื้องานเดิม พร้อมกับการสร้างตัวเขื่อนทดน้ำบางปะกง เพื่อเป็นการบรรเทาความเดือดร้อนให้กับราษฎรสองฝั่งแม่น้ำบางปะกง

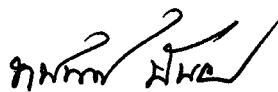
๓. ในการออกแบบเขื่อนทดน้ำบางปะกง ยังได้มีระบบสถานีสูบน้ำที่จะนำน้ำจากบริเวณหน้าเขื่อนไปเข้าคลองส่งน้ำ ๒ สาย โดยสายที่ ๑ มีความยาว ๔.๕๐ ก.ม. ซึ่งได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว และสายที่ ๒ มีความยาว ๒๘.๘๕ ก.ม. ขณะนี้ได้ดำเนินการก่อสร้างแล้วเสร็จไประดับหนึ่ง โดยได้ใช้งบประมาณไปประมาณ ๑๙๐ ล้านบาท ขณะนี้สามารถทำการชลประทานได้ในพื้นที่ ๔๗,๑๐๐ ไร่ อย่างไรก็ตาม ยังไม่สามารถใช้สอยได้ตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย ไม่สามารถส่งน้ำได้ครบถ้วนตามพื้นที่ที่ได้ตั้งเป้าหมายไว้ คือ ๙๒,๐๐๐ ไร่ เนื่องจากบางจุดยังขาดอาคารและอุปกรณ์ของคลองส่งน้ำ ซึ่งจะต้องใช้งบประมาณที่จะนำมาดำเนินการในเนื้องานส่วนที่ขาดอีกประมาณ ๑๖๐ ล้านบาท จึงจะทำให้เกิดความสมบูรณ์ในการก่อสร้างสามารถส่งน้ำได้ถึงปลายคลอง ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์กับเกษตรกรไม่ว่าเขื่อนจะเปิดหรือปิดประตูน้ำก็ตามดำเนินการไปได้เพราะมีสถานีสูบน้ำอยู่แล้ว หากปล่อยทิ้งค้างไว้ก็จะเป็นการสิ้นเปลืองงบประมาณที่ได้จ่ายไปแล้ว โดยไม่เกิดประโยชน์ใช้สอย และในสายตาของประชาชนก็จะเห็นผลงานของภาครัฐ ที่ดำเนินการไม่เสร็จสมบูรณ์ ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์อันใด เป็นการสูญเปล่าของการใช้งบประมาณในการดำเนินงาน เห็นควรให้มีบทสรุปเป็นข้อยุติ

๔. ในการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาเขื่อนทดน้ำบางปะกงถือได้ว่าเป็นไปอย่างล่าช้ามาก ผลการดำเนินการในการแก้ไขอย่างเป็นรูปธรรมยังไม่ปรากฏให้เห็นได้เท่าที่ควร เห็นควรให้เร่งดำเนินการและประชาสัมพันธ์ให้ภาคประชาชนได้ทราบในแผนและผลการดำเนินการ รวมทั้ง ให้ภาคประชาชนได้มีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรน้ำในเขื่อน

๕. จำนวนเขื่อนหรืออ่างเก็บน้ำเหนือเขื่อนทดน้ำบางปะกง ซึ่งจะเอื้อปริมาณน้ำกับเขื่อนทดน้ำบางปะกง ซึ่งเดิมกำหนดไว้ ๑๒ แห่ง ขณะนี้มีเพียง ๓ แห่ง (อ่างเก็บน้ำคลองท่าด่าน อ่างเก็บน้ำคลองสียัด และอ่างเก็บน้ำพระปรตอนบน) เห็นควรให้พิจารณาศึกษาความสำคัญและความจำเป็นในจำนวนอ่างเก็บน้ำขั้นต่ำ รวมทั้ง การแก้ปัญหาคารจัดลำดับความสำคัญของการลงมือสร้างในอดีตถึงปัจจุบัน ซึ่งไม่เป็นไปตามขั้นตอนและขาดความสอดคล้องตามแผนงานของกรมชลประทาน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหากผลการพิจารณาเป็นประการใด ขอให้โปรดแจ้งให้ทราบในโอกาสแรกด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายอนันต์ ปันยารชุน)

ประธานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

โทร. ๐ - ๒๖๑๒ - ๙๒๒๒ ต่อ ๒๑๐

โทรสาร ๐ - ๒๖๑๒ - ๙๑๕๒

**ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ
ปัญหาเขื่อนทดน้ำบางปะกงกับการแก้ไขของภาครัฐ**

๑. ความนำ

๑.๑ ความเป็นมา

เขื่อนทดน้ำบางปะกง เป็นเขื่อนแม่น้ำ (River Barrage) ตั้งอยู่ที่บ้านไผ่เสวก ตำบลบางแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา อยู่ห่างจากปากแม่น้ำ ๗๑ ก.ม. กรมชลประทานได้ดำเนินการก่อสร้างเมื่อวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๓๙ แล้วเสร็จเมื่อ ๓ ธันวาคม ๒๕๔๒ งบประมาณทั้งโครงการ ๕,๒๓๒ ล้านบาท (รวมค่าที่ดิน) โดยมีแนวคิดในการก่อสร้างเพื่อจัดสรรทรัพยากรน้ำบริเวณลุ่มน้ำบางปะกง และพัฒนาแหล่งน้ำบางปะกงให้มีน้ำเพียงพอสำหรับส่งให้พื้นที่เพาะปลูกในเขตชลประทาน ๙๒,๐๐๐ ไร่ และพื้นที่สองฝั่งเหนือเขื่อน รวมทั้งเป็นแหล่งน้ำใช้สำหรับอุปโภค บริโภค อุตสาหกรรม รวมถึงการป้องกันการรุกคืบของน้ำเค็มในแม่น้ำบางปะกงส่วนบน ซึ่งได้ทดลองเปิดดำเนินการในระหว่างการก่อสร้างเมื่อวันที่ ๒๖-๒๗ สิงหาคม ๒๕๔๒ และเปิดดำเนินการในวันที่ ๖ มกราคม - ๒๐ เมษายน ๒๕๔๓ ซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบโดยตรงทันที ได้แก่ ๑) การพังทลายของตลิ่งสองฝั่งท้ายเขื่อน พบว่าในช่วงที่น้ำทะเลลดต่ำลงระดับน้ำด้านท้ายเขื่อนจะลดลงมากกว่าปกติตามธรรมชาติ เนื่องจากไม่มีน้ำด้านเหนือไหลลงมาทดแทนส่งผลให้เกิดการพังทลายของตลิ่งบริเวณท้ายเขื่อน ๒) น้ำเค็มเอ่อเข้าท่วมพื้นที่สองฝั่งท้ายเขื่อนในช่วงน้ำขึ้น การปิดบานประตูระบายน้ำส่งผลให้น้ำไม่สามารถย้อนผ่านตัวเขื่อนเข้าไปในตัวลำนน้ำได้ ระดับน้ำด้านท้ายน้ำที่ยกตัวสูงขึ้นกว่าปกติจึงไหลเอ่อเข้าท่วมพื้นที่ด้านท้ายเขื่อนหลายช่วง และ ๓) น้ำเสียทั้งเหนือเขื่อน และท้ายเขื่อน ในช่วงวันที่ ๓๑ มกราคม - กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ และระหว่างวันที่ ๑๕-๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ ได้เกิดปรากฏการณ์แม่น้ำบางปะกงเปลี่ยนสี (ปรากฏการณ์ซีปลาวาฬ) ที่อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา บริเวณวัดโสธรฯ ซึ่งมีสภาพน้ำนิ่ง และมีมลพิษ/ของเสียจากชุมชน

๑.๒ วัตถุประสงค์ และเป้าหมาย

๑.๒.๑ เป็นแหล่งน้ำอเนกประสงค์

๑) เพื่อการเกษตรกรรมในเขตพื้นที่อำเภอบางคล้า อำเภอเมือง อำเภอบ้านโพธิ์ อำเภอ
บางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา และอำเภอบางน้ำผึ้ง จังหวัดชลบุรี

๒) เพื่อการอุปโภค - บริโภค

๓) การส่งเสริมการประมง และการปศุสัตว์

๔) เพื่อสนับสนุนการเกษตรกรรมในเขตพื้นที่โครงการส่งน้ำ และบำรุงรักษาคลองพระองค์
ไชยานุชิต โครงการบางพลวง และโครงการนครนายก

๑.๒.๒ ลดการรูก้ำของน้ำเค็มที่ไหลย้อนเข้ามาในแม่น้ำบางปะกงทั้งระยะทาง และเวลาจากเดิมที่เคยไหลย้อนเข้ามาได้ประมาณ ๒๐๐ ก.ม. ให้เหลือเพียงประมาณ ๑๐๐ ก.ม. จากปากอ่าว ยี่ดระยะเวลากการเค็มของน้ำในแม่น้ำบางปะกงข้างล่างได้ประมาณ ๑-๒ เดือน โดยการบริหารจัดการน้ำของกรมชลประทาน

๑.๒.๓ เป็นเส้นทางคมนาคมเชื่อมสองฝั่งของแม่น้ำบางปะกง บริเวณท้ายเขื่อน

๑.๒.๔ เป็นสถานที่ท่องเที่ยว และพักผ่อนหย่อนใจอีกแห่งหนึ่งของจังหวัดฉะเชิงเทรา

๒. สาเหตุและสภาพปัญหา

การสร้างเขื่อนทดน้ำบางปะกงมีสาเหตุแห่งปัญหาดังนี้

๑) การสำรวจออกแบบและความต้องแท้ในข้อมูลรายละเอียดใน Location Factor ของสภาพดินสภาพน้ำ

๒) การออกแบบซึ่งขาดความสมบูรณ์บางประการ เช่น งานโครงสร้างป้องกันตลิ่ง และโครงสร้างป้องกันน้ำท่วม

๓) ลำดับความสำคัญก่อนหลังของการสร้างเขื่อนทดน้ำบางปะกงกับอ่างเก็บน้ำเหนือเขื่อนเพื่อนำปริมาณน้ำมาช่วยเขื่อนในหลายประเด็น

๔) กรณีที่มีองค์กรต่างประเทศมาสำรวจออกแบบ ภาครัฐการต้องร่วมรับผิดชอบดูแลในประเด็นความสมบูรณ์ และผลเสียซึ่งอาจจะเกิดขึ้นได้

หลังจากการก่อสร้างแล้วเสร็จ จากการทดสอบปิดบาน เมื่อวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๔๒ และการเปิดเปิดบังคับบาน เมื่อวันที่ ๖ มกราคม ถึง ๒๐ เมษายน ๒๕๔๓ ได้เกิดผลกระทบขึ้น ดังนี้

๑) ด้านเหนือเขื่อน

- ไม่สามารถเก็บกักน้ำได้ตามที่ต้องการในช่วงฤดูแล้ง เนื่องจากไม่มีแหล่งเก็บกักน้ำ หรืออ่างเก็บน้ำตอนบนที่จะสามารถปล่อยน้ำมาช่วยเสริมตามแผนการที่ได้ตั้งไว้
- น้ำทิ้งจากชุมชนใหญ่ เกษตรกรรม อุตสาหกรรม นาข้าว นากุ้ง และฟาร์มหมู ซึ่งได้ถูกปล่อยลงบริเวณทางด้านเหนือเขื่อนในช่วงที่มีการปิดบานระบายน้ำ ทำให้เกิดภาวะน้ำนิ่งหรือน้ำไม่เกิดการไหลเวียน สร้างมลภาวะ แม่น้ำเปลี่ยนสี (ปรากฏการณ์ซีปลาวาฟ) ที่อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา บริเวณวัดโสธรฯ ปรากฏการณ์ดังกล่าวที่เกิดขึ้นในช่วงทดลองปิด/เปิดเขื่อน ซึ่งมีสภาพน้ำนิ่ง และมีมลพิษของเสียจากชุมชน

- ปริมาณตะกอนแขวนลอยที่ถูกพัดพามากับกระแสน้ำ จะตกตะกอนบริเวณเหนือท่านบดิน ปิดกั้นลำน้ำเดิม

๒) ด้านท้ายเขื่อน

- น้ำเค็มเอ่อเข้าท่วมพื้นที่ ในช่วงน้ำขึ้น การปิดบานประตูระบายน้ำส่งผลให้น้ำไม่สามารถย้อนผ่านตัวเขื่อนเข้าไปในตัวลำน้ำได้ ระดับน้ำด้านท้ายน้ำที่ยกตัวสูงขึ้นกว่าปกติจึงไหลเอ่อเข้าท่วมพื้นที่ของราษฎรบริเวณด้านท้ายเขื่อนหลายพื้นที่ที่ตลิ่งต่ำ
- เมื่อน้ำทะเลลง ระดับน้ำในแม่น้ำบางปะกงท้ายเขื่อนจะลดต่ำกว่าปกติตามธรรมชาติ เนื่องจากไม่มีน้ำด้านเหนือไหลลงมาทดแทน ส่งผลให้เกิดการพังทลายของตลิ่งบริเวณท้ายเขื่อนถึง ๑๓ จุด เป็นระยะทางรวมแล้วประมาณ ๑๐ กิโลเมตร (นับจากท้ายเขื่อนจนถึงอำเภอบ้านโพธิ์)

จากสภาพปัญหาและผลกระทบที่เกิดขึ้น เมื่อทำการทดลองบังคับบาน เมื่อวันที่ ๖ มกราคม ถึง ๒๐ เมษายน ๒๕๔๓ จะเห็นได้ว่ากรมชลประทานได้ทำการแขวนบานไว้ มิได้เปิดดำเนินการเลย ตั้งแต่ปี ๒๕๔๓ ถึงปัจจุบัน แต่ปัญหาการรुक้ำของน้ำเค็มในแม่น้ำบางปะกง รวมทั้งมลพิษเหนือเขื่อน และตลิ่งพังท้ายเขื่อนยังมีอยู่

๓. การดำเนินงานของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้พิจารณาเห็นถึงปัญหาของการสร้างเขื่อนทดน้ำบางปะกง ซึ่งเป็นการดำเนินงานของภาครัฐที่ส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชนริมฝั่งแม่น้ำบางปะกงเป็นบริเวณกว้าง รวมทั้งเป็นโครงการสิ้นเปลืองงบประมาณ ดำเนินการด้วยจำนวนเงินลงทุนสูง แต่ไม่เกิดประโยชน์ใช้สอย จึงได้มอบหมายให้คณะทำงานศึกษาปัญหาเขื่อนทดน้ำบางปะกง ดำเนินการศึกษาและติดตามการดำเนินงานของโครงการ ซึ่งสร้างแล้วเสร็จ เมื่อปลายปี ๒๕๔๒ ดังกล่าว

ในระหว่างที่ผ่านมาคณะทำงานฯ ได้ดำเนินการศึกษาโดย ๑) ศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง ๒) จัดประชุมเสวนาร่วมกับนักวิชาการ หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง ภาคประชาชนในพื้นที่ และ ๓) เข้าร่วมให้ข้อคิดเห็น และรับฟังความเห็น ข้อเสนอแนะจากการจัดประชาพิจารณ์ในพื้นที่ และ ๔) ศึกษาดูงานในพื้นที่ รวมทั้งการประสานกับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องหลายหน่วยงาน เช่น กรมชลประทาน กรมควบคุมมลพิษ สำนักนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม (สนผ.) องค์กรเอกชน และภาคประชาชน ตลอดจนเข้าพบผู้ว่าราชการจังหวัดฉะเชิงเทราเพื่อทราบข้อมูลรายละเอียดในการแก้ไข ปัญหาที่เกิดจากผลกระทบของการเปิดใช้เขื่อนบางปะกง และจัดทำเป็นความเห็นและข้อเสนอแนะ แนวทางแก้ไขปัญหานำเสนอสภาที่ปรึกษาฯ และคณะรัฐมนตรีต่อไป

๔. สรุปความก้าวหน้าในการดำเนินการแก้ไขปัญหา

๔.๑ หลังจากการก่อสร้างเขื่อนทดน้ำบางปะกงแล้วเสร็จ เมื่อเปิดดำเนินการเขื่อน ได้เกิดผลกระทบขึ้นจากการทดสอบปิดบาน สถานีปริกษาศึกษา ได้ประสานกับสื่อมวลชน เพื่อสำรวจข้อเท็จจริง ปรากฏว่าสื่อมวลชนจากหนังสือพิมพ์บางฉบับได้ให้ความสนใจและได้ลงพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ติดต่อกันนานวัน รวมทั้งผู้สื่อข่าวเข้าร่วมประชุมกับคณะทำงานฯ หลายครั้ง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงทราบเรื่องดังกล่าว ทรงห่วงใยพลสกนิกรสองฝั่งแม่น้ำบางปะกง ทรงรับสั่งกับนายกรัฐมนตรี (พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร) ในประเด็นปัญหาและการแก้ไขเรื่องนี้อย่างเร่งด่วน ซึ่ง ฯพณฯ นายกรัฐมนตรีได้เดินทางไปดูพื้นที่ด้วยตนเอง เมื่อวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๔๕ พร้อมประชุมสั่งการให้จังหวัดฉะเชิงเทราดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวนี โดยให้ดำเนินการ ดังนี้

- ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นเจ้าภาพ ในการดำเนินการแก้ไขปัญหาลผลกระทบที่เกิดขึ้น โดยมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คือ กรมชลประทาน กรมปศุสัตว์ กรมควบคุมมลพิษ ฯลฯ ร่วมดำเนินการศึกษาปัญหาน้ำเสียจากชุมชน และการขุดลอกคลองต่างๆ ในจังหวัดฉะเชิงเทรา รวมทั้งให้สำรวจจำนวนคลอง โดยให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๓ เดือน
- ให้กรมชลประทานเร่งรัดผลการศึกษา ให้สามารถสรุปให้แล้วเสร็จก่อนกำหนด เพื่อที่จะดำเนินการแก้ไข และควรดำเนินการแก้ไขปัญหาด้านการบริหารจัดการ เพื่อเป็นการประหยัดงบประมาณ
- ให้กรมชลประทานพิจารณาเรื่องการขยายทางน้ำบริเวณทำนบดินปิดกั้นลำน้ำเดิม เพื่อแก้ไขป้องกันและบรรเทามลพิษ และเรื่องน้ำเน่าเสียจากฟาร์มสุกรบริเวณทำนบดินปิดกั้นลำน้ำเดิม ในช่วงที่รอผลการศึกษามาตรการแก้ไขผลกระทบด้านชลศาสตร์

อย่างไรก็ตามตลอดระยะเวลา ๑ ปี นับแต่นายกรัฐมนตรีเดินทางไปดูพื้นที่ ผลการดำเนินการไม่คืบหน้าเท่าที่ควร นอกจากการดำเนินการขุดลอกคลอง โดยกรมทหารช่าง กองทัพบก

๔.๒ หลังจากนั้น กรมชลประทานได้รายงานไปยังกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) เป็นหน่วยงานในการบูรณาการแก้ไขปัญหาต่างๆ โดยรองเลขาธิการฯ (นายพรชัย รุจิประภา) เป็นผู้รับผิดชอบ และเมื่อเวลาผ่านไปช่วงระยะเวลาหนึ่งรองเลขาธิการฯ (นายพรชัย รุจิประภา) มีความจำเป็นต้องไปปฏิบัติราชการในตำแหน่งรองปลัดกระทรวงพลังงาน ต่อมารองนายกรัฐมนตรี (นายจาตุรนต์ ฉายแสง) เข้ามาดำเนินการ โดยได้ลงนามแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาลผลกระทบจากเขื่อนทดน้ำบางปะกง ตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๖๖/๒๕๔๖ และ ๑๗๔/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๔๖ และวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๔๖ ตามลำดับ โดยมีศาสตราจารย์ปริญญา นุตาลัย เป็นประธานคณะกรรมการ

ดังกล่าว ทั้งนี้ได้มีการจัดประชุมไปแล้ว ๗ ครั้ง และได้มีการประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นที่จังหวัด
ฉะเชิงเทรา ๑ ครั้ง

๔.๓ คณะกรรมการได้กำหนดกรอบระยะเวลาในการดำเนินงานแก้ไขปัญหา ๒ ระยะ คือ ๑) ระยะแรก (ปี ๒๕๔๗) และ ๒) ระยะต่อเนื่อง (ปี ๒๕๔๘) และภายใต้กรอบระยะเวลาดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการฯ ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้จัดทำแผนงานแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยแบ่งออกเป็น ๒ แผนงานย่อย ได้แก่ แผนงานแก้ไขปัญหาระยะแรก ประกอบด้วย ๑๐ โครงการเร่งด่วน วงเงินรวม ๕๕๕.๙๘๑๘ ล้านบาท และแผนงานแก้ไขปัญหาระยะต่อเนื่อง ประกอบด้วย ๒๖ โครงการ วงเงินรวม ๖๑๑.๘๙๖๐ ล้านบาท รวมทั้งสิ้น ๓๖ โครงการ วงเงิน ๑,๑๖๗.๘๗๗๘ ล้านบาท และเมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๖ รองนายกรัฐมนตรี (นายจาตุรนต์ ฉายแสง) ได้ทำบันทึกเสนอ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรีรายงานผลการดำเนินงานของคณะกรรมการฯ และขออนุมัติงบประมาณปี ๒๕๔๗ รวม ๙ โครงการ วงเงิน ๙๑.๖๓๐๘ ล้านบาท ประกอบด้วย การติดตั้งระบบโทรมาตรและการบริหารจัดการเขื่อน วงเงิน ๖๗ ล้านบาท การแก้ไขปัญหาน้ำเน่าเสียและคุณภาพน้ำ วงเงิน ๗ ล้านบาท การศึกษาระบบนิเวศน์น้ำกร่อย วงเงิน ๑๐.๔๘๒๘ ล้านบาท และการมีส่วนร่วมของประชาชน วงเงิน ๘.๐๘๒๐ ล้านบาท ซึ่ง ฯพณฯ นายกรัฐมนตรีพิจารณาแล้วมีความเห็นว่า “แพงมาก/ไม่คุ้มค่าเห็นด้วย ระวังยกเลิกโครงการกับการดำเนินการต่อ อย่างไรก็ดีคุ้มกว่ากัน”

๔.๔ วันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๔๖ รองนายกรัฐมนตรี (นายจาตุรนต์ ฉายแสง) ได้มีคำสั่งถึง ศาสตราจารย์ปริญญา นุตาลัย ให้พิจารณาทบทวน และในวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๔๖ รองนายกรัฐมนตรี ได้ลงนามในคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๓๑๐/๒๕๔๖ แต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหามลกระทบจากเขื่อนทดน้ำบางปะกงเพิ่มเติม เพื่อให้องค์ประกอบของคณะกรรมการฯ ครอบคลุมสาขาที่เกี่ยวข้องมากยิ่งขึ้น

๔.๕ วันที่ ๕ มกราคม ๒๕๔๗ ในการประชุมคณะกรรมการฯ ครั้งที่ ๑/๒๕๔๗ ที่ประชุมได้มีมติให้แต่งตั้งคณะทำงานด้านเศรษฐศาสตร์และวิศวกรรมศาสตร์ในการแก้ไขปัญหามลกระทบจากเขื่อนทดน้ำบางปะกง โดยมีรองศาสตราจารย์เจษฎา แก้วกัลยา เป็นประธาน เพื่อพิจารณาทบทวนข้อเสนอแนวทางแก้ไขปัญหามลกระทบจากเขื่อนทดน้ำบางปะกง ตามความเห็นของ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี และรองนายกรัฐมนตรี (นายจาตุรนต์ ฉายแสง) คณะทำงานฯ ได้ประชุมหารือและมีผลการพิจารณา ดังนี้

การแก้ปัญหาเขื่อนทดน้ำบางปะกง ประกอบด้วย ๒ องค์ประกอบที่สำคัญ คือ ๑) การบริหารระดับน้ำด้วยการควบคุมบานระบายน้ำ และ ๒) การติดตั้งระบบโทรมาตรวัดระดับน้ำ

๑) การบริหารระดับน้ำด้วยการควบคุมบานระบายน้ำ

กรมชลประทานได้เสนอวิธีการแก้ไขปัญหามลกระทบจากเขื่อนทดน้ำบางปะกง ด้วยวิธีควบคุมบานระบายน้ำ ในช่วง ๓ เดือนของทุกปี (ธันวาคม - กุมภาพันธ์) วิธีดังกล่าว เป็นการควบคุมบังคับ

บานแบบใหม่แทนการปิดสนิทตลอดเวลา การควบคุมบานระบายน้ำ จะรักษาระดับน้ำด้านท้ายเขื่อนไม่ให้สูงหรือต่ำกว่าระดับที่เคยเกิดในช่วงฤดูแล้ง คือ +๑.๓๕ และ -๑.๐๕ เมตร เทียบกับระดับน้ำทะเลปานกลาง การควบคุมบังคับบานแบบใหม่จะยอมให้น้ำไหลผ่านบาน ในจังหวะที่สัมพันธ์กับการขึ้นลงของน้ำทะเล โดยมีการพยากรณ์น้ำทะเลขึ้นลงสูงสุดไว้ก่อน แล้วปรับบานให้ระดับน้ำที่ด้านท้ายน้ำที่เกิดขึ้นจริงเป็นไปตามที่คาดการณ์และควบคุมไว้ โดยใช้ระบบอัตโนมัติและข้อมูลจากระบบโทรมาตรสำหรับอีก ๙ เดือนที่เหลือ (มีนาคม – พฤศจิกายน) จะยกบานระบายน้ำขึ้นสุด ทำให้แม่น้ำบางปะกงคงสภาพน้ำกร่อยตามธรรมชาติ

การควบคุมบังคับบานดังกล่าว จะทำให้ระดับน้ำสูงสุดและต่ำสุดไม่สูงและไม่ต่ำกว่าที่เคยเกิดขึ้นตามธรรมชาติ ดังนั้น การบริหารเขื่อนทน้ำบางปะกง จะไม่ส่งผลทำให้เกิดการพังทลายของตลิ่งที่รุนแรงไปกว่าระดับการพังทลายปกติ

๒) การติดตั้งระบบโทรมาตรวัดระดับน้ำและคุณภาพน้ำด้านเหนือน้ำและท้ายน้ำ

เพื่อให้ระดับการควบคุมบังคับบานข้างต้นดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องมีการติดตั้งระบบโทรมาตรวัดระดับน้ำ เพื่อติดตามระดับน้ำและส่งข้อมูลระดับน้ำมายังหน่วยควบคุมกรมชลประทานมีแผนปรับปรุงระบบโทรมาตรเดิม ๖ แห่ง และก่อสร้างระบบโทรมาตรใหม่ ๘ แห่ง รวมทั้งปรับปรุงระบบควบคุม เพื่อให้ระบบโทรมาตรทั้งหมดทำงานสัมพันธ์กัน ระบบโทรมาตรดังกล่าวมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

- (1) พยากรณ์การขึ้นลงของน้ำทะเลในรอบสัปดาห์ โดยใช้ข้อมูลจากกรมอุทกศาสตร์กองทัพเรือ ข้อมูลทางอุทกวิทยา และข้อมูลจากระบบโทรมาตร
- (2) ใช้ระบบการคำนวณแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ คำนวณการเปิดปิดบานให้ปริมาณน้ำที่ไหลผ่านบานสัมพันธ์กับระดับน้ำด้านท้ายน้ำในแต่ละวัน โดยจะให้บานระบาย (Flood Gate) เป็นบานระบายหลักในการให้น้ำผ่าน และใช้บานควบคุม (Regulating Gate) เป็นบานที่ปรับให้ปริมาณน้ำในแต่ละช่วงเวลาสัมพันธ์กับการแปรเปลี่ยนของระดับน้ำในแต่ละชั่วโมง โดยการให้น้ำลอดและไหลผ่านด้านบน ลักษณะเช่นเดียวกับฝายน้ำล้น
- (3) ตรวจสอบข้อมูลและปรับแก้การเปิดปิดบาน โดยใช้ข้อมูลที่เกิดขึ้นจริง จากระบบโทรมาตรที่มีการตรวจวัดระดับน้ำ ปริมาณน้ำ และความเค็ม ทุกๆ ๕ นาที เมื่อได้ข้อมูลจริง ณ จุดต่างๆ มาปรับแก้กราฟที่พยากรณ์ไว้แล้ว ระบบโทรมาตรนี้จะคำนวณพื้นที่หน้าตัดของการไหลและระยะเวลาการเปิดบาน พร้อมทั้งสั่งการให้เปิดปิดบานโดยอัตโนมัติ

การควบคุมบังคับบานระบายน้ำ จะทำงานควบคู่กับการบริหารจัดการน้ำของอ่างเก็บน้ำตอนบน โดยในช่วงเดือนธันวาคม - กุมภาพันธ์ เชื่อนทตน้ำบางปะกงจะผันน้ำ ๑๓๐ ล้าน ลบ.ม. จากอ่างเก็บน้ำตอนบนมาไล่น้ำเค็ม เพื่อชะลอน้ำเค็มไว้ที่ตำบลบางกระเจ็ด อำเภอบางคล้า ระยะทางประมาณ ๑๐๕ กิโลเมตร จากปากแม่น้ำบางปะกง ทั้งนี้โดยมิได้มีขอบเขตของน้ำจืดที่ชัดเจน และหลังจากเดือนกุมภาพันธ์ ก็จะยกบานระบายน้ำขึ้นสุดเช่นเดิม ทำให้แม่น้ำบางปะกงคงสภาพน้ำกร่อยตามธรรมชาติ

น้ำที่ผันมาไล่น้ำเค็มในช่วง ๓ เดือน (ธันวาคม - กุมภาพันธ์) มีปริมาณ ๑๓๐ ล้าน ลบ.ม. แบ่งเป็นน้ำที่มาจากลำน้ำคลองท่าด่าน ๓๔.๓๐ ล้าน ลบ.ม. และมาจากลำน้ำคลองสี่ียด ๙๕.๗๐ ล้าน ลบ.ม.

๔.๖ โดยสรุปคณะกรรมการฯ จะขออนุมัติงบประมาณกลาง ปีงบประมาณ ๒๕๔๗ เป็นจำนวน ๙๖.๓๘ ล้านบาท เพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหา จำนวน ๗ โครงการ ให้สามารถดำเนินการได้ทันช่วงฤดูแล้งที่จะมาถึง (ธันวาคม ๒๕๔๗ - กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘) ซึ่งประกอบด้วย

๑) แผนการปรับปรุงระบบโทรมาตร	๕๖	ล้านบาท
๒) แผนการปรับปรุงระบบควบคุม	๑๑	ล้านบาท
๓) การติดตั้งเครื่องหมุนเวียนน้ำและเติมอากาศ	๗	ล้านบาท
๔) การสร้างหมุดหลักฐานด้านทำนน้ำโครงการฯ	๐.๙๐	ล้านบาท
๕) โครงการศึกษาระบบนิเวศน้ำกร่อยในแม่น้ำบางปะกง	๑๐.๔๘	ล้านบาท
๖) แผนการประชาสัมพันธ์โครงการ	๒	ล้านบาท
๗) งานอำนวยการ	๙	ล้านบาท
รวมเป็นเงิน	๙๖.๓๘	ล้านบาท

ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายจาตุรนต์ ฉายแสง) ได้แต่งตั้งคณะกรรมการศึกษาความคุ้มค่าจากการใช้เขื่อนทตน้ำบางปะกง เมื่อวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๔๗ โดยมีศาสตราจารย์ปริญญา นุตาลัย เป็นประธาน ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการพิจารณา

๔.๗ ปัจจัยหลักในการแก้ไขปัญหาเขื่อนทตน้ำบางปะกง คือ การติดตั้งระบบโทรมาตร ซึ่งสำนักงบประมาณมีความเห็นว่าถ้าจะใช้งบประมาณน้อยที่สุดที่จะทำให้เขื่อนทตน้ำบางปะกงสามารถดำเนินการต่อไปได้ คือ การติดตั้งระบบโทรมาตร จึงได้อนุมัติงบประมาณเป็นงบปกติ จำนวน ๕๑ ล้านบาทเพื่อดำเนินการเกี่ยวกับการติดตั้งระบบโทรมาตร ซึ่งคาดว่าจะแล้วเสร็จในเดือนธันวาคม ๒๕๔๘

๔.๘ สำหรับการแก้ไขคุณภาพน้ำบริเวณทำนดินเดิม โดยการก่อสร้างประตูระบายน้ำทำนดินเดิม กรมชลประทานได้ว่าจ้างบริษัทชัยเจริญไมตรี จำกัด ทำการก่อสร้างตามแผนแก้ไขผลกระทบด้านชลศาสตร์ ทำการก่อสร้างประตูระบายน้ำทำนดินเดิม จำนวน ๓ ช่อง ขนาดกว้างช่องละ ๖ เมตร โดยเมื่อวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๔๗ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี ได้เดินทางมาตรวจงานที่จังหวัดฉะเชิงเทรา และผู้ว่าราชการจังหวัดฉะเชิงเทราได้รายงานการขอแก้ไขแบบ โดยขยายประตูระบายน้ำช่องกลางให้กว้างขึ้นจากเดิม ๖ เมตร เป็น ๑๕ เมตร เพื่อให้เรือหลวงพ่อพุทธโสธรผ่านได้ และสามารถเพิ่มศักยภาพในการระบายน้ำ ซึ่ง ฯพณฯ

นายกรัฐมนตรี ได้เห็นชอบในหลักการ และเมื่อวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๔๗ คณะรัฐมนตรี ได้ให้ความเห็นชอบ ให้แก้ไขสัญญางานดังกล่าว โดยได้รับจัดสรรงบประมาณจากการขอแก้ไขสัญญา ในปี ๒๕๔๗ เป็นเงิน ๒๕ ล้านบาท และได้ขอเงินเหลืออีกแล้ว คาดว่าการออกแบบจะแล้วเสร็จ ภายในต้นเดือนพฤศจิกายน ๒๕๔๗ และดำเนินการแก้ไขสัญญาต่อไป

๕. ความเห็นและข้อเสนอแนะ

๕.๑ การแก้ไขปัญหามลพิษเหนือเขื่อน

เห็นด้วยกับการติดตั้งระบบโทรมาตร ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้เพื่อการบริหารในการเปิดปิดบาน ด้วยวิธีการแผนใหม่ที่มีประสิทธิภาพและทันต่อเหตุการณ์ เพื่อแก้ไขปัญหาน้ำเสียที่เกิดจากชุมชน เกษตรกรรม และอุตสาหกรรมบางประเภท ซึ่งไม่มีระบบบำบัดน้ำเสีย อย่างไรก็ตาม ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ต้องมีสำนึกร่วมกันรับผิดชอบแก้ไขปัญหาดังกล่าว

๕.๒ การแก้ปัญหาน้ำท่วมและตลิ่งพังท้ายเขื่อน

๑) เห็นด้วยกับการติดตั้งระบบโทรมาตรดังกล่าวข้างต้น โดยการพยากรณ์น้ำทะเลขึ้นสูงสุดไว้ก่อน แล้วปรับบานให้ระดับน้ำบริเวณด้านท้ายน้ำที่เกิดขึ้นจริงเป็นไปตามที่คาดการณ์ และควบคุมไว้ โดยใช้ระบบอัตโนมัติและข้อมูลจากระบบโทรมาตร รวมทั้ง ความคาดหวังที่จะได้รับปริมาณน้ำจากอ่างเก็บน้ำ คลองสี่แยก คลองท่าด่าน และพระปรงมาช่วยบรรเทาความแตกต่างของระดับน้ำ กรณีน้ำทะเลขึ้นสูงสุด และน้ำทะเลลงต่ำสุด ซึ่งจะบรรเทาสภาพของตลิ่งพังไปได้พอสมควร

๒) ประเด็นในเรื่องการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมและตลิ่งพังท้ายเขื่อนนั้น เห็นควรให้พิจารณาในประเด็นงานโครงสร้างป้องกันตลิ่ง และโครงสร้างป้องกันน้ำท่วมของแม่น้ำบางปะกง บริเวณท้ายเขื่อน และบางจุดซึ่งมีตลิ่งพังและน้ำท่วม จุดที่ต่ำของตลิ่ง ควรป้องกันโดยการเสริมคันกันน้ำ ซึ่งในการสร้างเขื่อนของกรมชลประทาน โดยทั่วไปจะมีการสร้างเขื่อนสองฝั่งท้ายเขื่อน อาทิ ประตูระบายน้ำที่คลองมหาชัย จ. สมุทรสาคร ซึ่งกรมชลประทานได้สร้างเสร็จแล้ว และได้สร้างเขื่อนสองฝั่งหลังประตูระบายน้ำในระยะหนึ่ง ในกรณีนี้จะเป็นส่วนเพิ่มเติมของงานในโครงการก่อสร้างเขื่อนทดน้ำบางปะกง ซึ่งมีได้กำหนดไว้ในเนื้องานเดิม พร้อมกับการสร้างตัวเขื่อนทดน้ำบางปะกง เพื่อเป็นการบรรเทาความเดือดร้อนให้กับราษฎรสองฝั่งแม่น้ำบางปะกง

๕.๓ เขื่อนทดน้ำบางปะกง นอกจากจะเป็นแหล่งเก็บน้ำจืดไว้ใช้ในชวงฤดูแล้งแล้ว เขื่อนยังมีประโยชน์ในการสกัดกั้นไม่ให้น้ำเค็มขึ้นไปสูง ตามแม่น้ำบางปะกง และในการออกแบบยังได้มีระบบสถานีสูบน้ำที่จะนำน้ำจากบริเวณหน้าเขื่อนไปเข้าคลองส่งน้ำ ๒ สาย โดยสายที่ ๑ มีความยาว ๔.๕๐ ก.ม. ซึ่งได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว และสายที่ ๒ มีความยาว ๒๘.๘๕ ก.ม. ขณะนี้ได้ดำเนินการก่อสร้างแล้วเสร็จไประดับหนึ่ง โดยได้ใช้งบประมาณประมาณ ๑๙๐ ล้านบาท ขณะนี้สามารถทำการชลประทานได้ในพื้นที่ ๔๗,๑๐๐ ไร่ อย่างไรก็ตาม ยังไม่สามารถใช้สอยได้ตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย ไม่สามารถส่งน้ำได้ครบถ้วนตามพื้นที่ที่ได้ตั้งเป้าหมายไว้ คือ ๙๒,๐๐๐ ไร่ เนื่องจากบางจุด

ยังขาดอาคารและอุปกรณ์ของคลองส่งน้ำ ซึ่งจะต้องใช้งบประมาณที่จะนำมาดำเนินการในเรื่องงาน ส่วนที่ขาดอีกประมาณ ๑๖๐ ล้านบาท จึงจะทำให้เกิดความสมบูรณ์ในการก่อสร้างสามารถส่งน้ำได้ถึงปลายคลอง ถ้าการก่อสร้างได้สมบูรณ์ตามโครงการ ๒๘.๘๕ ก.ม. สามารถใช้คลองส่งน้ำนี้ได้ในขณะที่เกิดฝนทิ้งช่วงในฤดูฝน ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์กับเกษตรกร ไม่ว่าเขื่อนจะเปิดหรือปิดประตูน้ำ โครงการชลประทาน ๙๒,๐๐๐ ไร่ ก็สามารถดำเนินการต่อไปได้ เพราะมีสถานีสูบน้ำ ซึ่งสามารถใช้งานได้แล้ว ในขณะนี้ หากปล่อยทิ้งไว้ก็จะเป็นการสิ้นเปลืองงบประมาณที่ได้จ่ายไปแล้ว โดยไม่เกิดประโยชน์ใช้สอย และในสายตาของประชาชนก็จะเห็นผลงานของภาครัฐที่ดำเนินการไม่เสร็จสมบูรณ์ ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ อันใด เป็นการสูญเสียค่าของการใช้งบประมาณในการดำเนินงาน เห็นควรให้มีบทสรุปเป็นข้อยุติ

๕.๔ ในการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาเขื่อนทดน้ำบางปะกง ถือได้ว่าเป็นไปอย่างล่าช้ามาก นับตั้งแต่วันที่เขื่อนสร้างแล้วเสร็จ เมื่อปลายปี ๒๕๔๒ วันที่เกิดปัญหา ณ วันที่ทดลองปิดเปิดบาน (มกราคม-เมษายน ๒๕๔๓) รวมทั้งการที่ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรีเดินทางไปเขื่อน เมื่อวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๔๕ โดยได้มีการประชุมสั่งการส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง และได้เดินทางไปตรวจราชการเขื่อน ครั้งที่ ๒ (๑ เมษายน ๒๕๔๗) ผลการดำเนินการในการแก้ไขอย่างเป็นรูปธรรม ยังไม่ปรากฏให้เห็นได้เท่าที่ควร เห็นควรให้เร่งดำเนินการและประชาสัมพันธ์ให้ภาคประชาชน ได้ทราบในแผนและผลการดำเนินการ รวมทั้งให้ภาคประชาชนได้มีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรน้ำในเขื่อน

๕.๕ จำนวนเขื่อนหรืออ่างเก็บน้ำเหนือเขื่อนทดน้ำบางปะกง ซึ่งจะเอื้อปริมาณน้ำกับเขื่อนทดน้ำบางปะกง ซึ่งเดิมกำหนดไว้ ๑๒ แห่ง ขณะนี้มีเพียง ๓ แห่ง (อ่างเก็บน้ำคลองท่าด่าน อ่างเก็บน้ำคลองสี่แยก และอ่างเก็บน้ำพระปรองตอบน) เห็นควรให้พิจารณาศึกษาความสำคัญและความจำเป็น ในจำนวนเขื่อนหรืออ่างเก็บน้ำขั้นต่ำ เพื่อความสอดคล้อง รวมทั้ง การแก้ปัญหาการจัดลำดับความสำคัญของการลงมือสร้างในอดีตถึงปัจจุบัน
